

4. Онофрійчук Л. О. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу в закладі вищої освіти. *Народна освіта*. 2020. Вип. 1. С. 61-66.
5. Сидорчук Н. Г. Скрайбінг: інновації та традиції аудіовізуальної підтримки навчального процесу. *Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал*. Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. Житомир: Полісся, 2016. Вип. 11. С. 57-64.

Марія ГОЛОВАНЬ

СТОРИТЕЛІНГ ЯК ДІЄВИЙ МЕТОД АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

На сучасному етапі розвитку вищої освіти в Україні актуальною є проблема якості професійної підготовки фахівців, яка визначається не тільки змістом освітньо-професійних програм, належною матеріально-технічною базою закладу вищої освіти, особливостями практичної підготовки, але, насамперед, професійною компетентністю викладача вищої школи. Висока кваліфікація професорсько-викладацького складу вищої школи передбачає поєднання глибоких знань, практичного досвіду, педагогічних навичок, наукової діяльності, безперервного розвитку та здатності мотивувати студентів.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів є важливим завданням у процесі здобуття якісної вищої освіти, яке стоїть перед викладачем. Вона здійснюється шляхом застосування мультимедійних технологій, використання практико-орієнтованих завдань, групової роботи студентів, впровадження проектних та інтерактивних методів навчання. Серед сучасних методів інтерактивного навчання особливе місце займає сторітелінг (storytelling) як інноваційний спосіб моделювання професійної дійсності.

Аналіз наукових джерел показує, що в сучасному педагогічному дискурсі виникли прямо протилежні думки щодо використання даного методу: від абсолютного неприйняття до явно завищених очікувань. Ця проблема вивчається як вітчизняними, так і зарубіжними вченими. Це наукові праці українських учених (Н. Бондаренко, М. Василюшина, Н. Гущина, О. Караманов, К. Крутій, С. Паламар, Л. Панченко, І. Побідаш, Т. Черненко та ін.) та зарубіжних учених (К. Гопіус, Р. Йенсен, Н. Дуарте, Дж. Кемпбел, Р. Маккі, А. Сіммонс, П. Сміт та ін.).

Сторітелінг («story» – історія; «telling» – розповідати) – ефективний метод донесення інформації до аудиторії шляхом розповідання історій з реальними або вигаданими персонажами. Він поєднує в собі психологічні, управлінські та інші аспекти і дозволяє не лише ефективно донести інформацію до слухачів, але й мотивувати їх на певні вчинки і отримати максимально високі результати [1].

Ця техніка широко використовується в різних сферах, таких як маркетинг, освіта, бізнес-презентації та публічні виступи. У вищій школі сторітелінг застосовується як дієвий метод впливу на характер навчально-пізнавальної діяльності студентів, оскільки є потужним інструментом донесення викладачем певних ідей, цінностей, передачі знань і створення емоційного зв'язку в аудиторії.

Потрібно зазначити, що сучасне студентство є специфічною соціальною групою, яка має низку характерних рис та особливостей, зумовлених викликами та тенденціями сьогодення. Більшість сучасних студентів належать до покоління, яке виросло в епоху цифрових технологій та інтернету. Вони є досвідченими користувачами гаджетів, соціальних мереж та онлайн-ресурсів. Студенти часто намагаються поєднувати навчання з роботою, громадською діяльністю чи хобі, що вимагає від них вміння ефективно розподіляти час і виконувати кілька завдань одночасно. Також сучасні студенти цінують можливість вибору та гнучкі форми навчання, такі як он-лайн курси, дистанційне

навчання. Проте, введення дистанційного навчання під час епідемії COVID-19 значно змінило ситуацію у підготовці студентів до навчальних занять та якість їх уваги під час їх проведення. Часто вони гіперактивні, або навпаки, гіперпасивні в процесі оволодіння необхідною професійною інформацією. Одноманітне подання навчальної інформації викладачем ними не сприймається.

З метою зацікавлення аудиторії викладачем використовується інтерактив з інтенсивним обговоренням матеріалу, поданого під час сторітелінгу. Це зумовлене й тим фактором, що сучасні студенти втратили можливість сприймати і аналізувати великі за обсягом тексти. Тому метод сторітелінгу дозволяє викладачеві подавати навчальний матеріал у вигляді коротких повчальних історій, що включають досвід у наочному вигляді, використовуючи просту неформальну мову і не допускати при цьому крайнощів редукування матеріалу.

Таким чином, розуміння цих особливостей допомагає викладачам закладів вищої освіти адаптувати освітні програми та методики викладання до потреб та очікувань сучасних студентів, забезпечуючи їм якісну підготовку до майбутньої кар'єри та активної участі в суспільному житті.

Аналіз наукових джерел (К. Гопіус, Р. Йенсен, Н. Дуарте, Дж. Кемпбел) показує, що ефективний сторітелінг визначається такими ключовими аспектами: структура історії, персонажі, конфлікт і драма, візуалізація, емоційний зв'язок, справжність, повчальний компонент. Добре побудована історія має вступ, зав'язку, розвиток подій, кульмінацію та розв'язку. Така структура допомагає утримувати увагу студентів та передавати повідомлення послідовно. Яскраві, реалістичні персонажі, з якими аудиторія може співпереживати, роблять історію більш захопливою та сприяють запам'ятовуванню. Кожна історія повинна містити певний конфлікт чи драматичний елемент, який створює напругу та утримує інтерес слухачів. Використання описових деталей, метафор та аналогій допомагає студентам краще уявити події та персонажів історії. Історії, які викликають емоції, (радість, смуток, здивування, захоплення, піднесення та ін.), мають більший вплив на слухачів. Також історії повинні бути достовірними та автентичними, щоб викликати довіру у студентів. Крім розваги, історії можуть передавати важливі повчання, цінності чи ідеї, які запам'ятовуються краще, ніж сухі факти.

Розглянемо проблему інтеграції даного методу викладачем у структуру теми заняття. Безумовно, викладачі вищої школи вже мають певний досвід: практично повсюдно використовуються приклади ілюстрування матеріалу, що викладається. Але звернемо увагу на уточнення А. Сіммонса. Вчений зауважує, що викладачі явно недооцінюють значення та функції прикладу, незважаючи на його повчальний характер, наявність героїв та подій, а тому приклад часто нелогічний, не має чіткої структури: більше несе емоційний ефект, але ніяк не інструмент, необхідний для побудови комунікації та студенти його не пов'язують із темою заняття. Як з'ясується, головна проблема інтегрувати історію до структури навчального заняття полягає у поєднанні її з цілями лекції, семінару, або практичного заняття – щоб вона не випадала із контексту та ритму мислення студентів. Сучасний французький філософ та педагог Оскар Бренфіє вважає, що «на семінарах необхідно задавати ритм мислення» [2].

Потрібно зазначити, що розповідь історії має випереджувати факти та ідеї, які стосуються цієї історії. Студенти самі повинні надихнутися ситуацією яка була подана, поставити запитання, зробити висновки, та взяти участь у дискусії. У цьому випадку спотворення фактів та «підганяння» доказів не відбувається.

Важливим аспектом нашого дослідження є тема самих історій. Як показує практика, теми мають викликати потрібні асоціації у студентів. Їх доцільно формулювати таким чином, щоб історією стали невеликі життєві оповідання, новини, метафори, притчі, байки, і навіть просто фрази, що містять інформацію та мотивують до здійснення конкретних вчинків та дій, досягнення конкретних результатів та цілей.

Одним із варіантів розвитку теми сторітелінгу є ігрове моделювання реальної проблемної ситуації. Послідовність вибудовується така: 1) тема; 2) історія; 3) факти; 4) обговорення; 5) афірмація (коротка фраза самонавіювання, створює правильний психологічний настрій; 6) завдання для самостійної роботи. За підсумками заняття перед студентами можна поставити завдання репродуктивного рівня, що дозволяє оцінювати та діагностувати знання фактичного матеріалу (базові поняття, алгоритми, факти) та вміння правильно використовувати спеціальні терміни та поняття. Цьому сприятиме той образ, який був закладений у представленій викладачем теми.

Дослідження показує, що опанування викладачами вищої школи мистецтвом сторітелінгу пов'язане з культурою мовлення викладача. Уміння розповідати захопливі історії дозволяє викладачу зацікавити студентів та утримувати їхню увагу протягом заняття: емоційно забарвлена мова та жвава манера викладу стимулюють інтерес. Вправність у використанні мовних засобів, дотримання норм літературної мови, багатство словникового запасу мотивує студентів вдосконалювати власні комунікативні вміння. Також обговорення історій, їх інтерпретація та аналіз допомагають розвинути в студентів навички критичного мислення, уміння висловлювати власні думки та аргументувати їх.

Таким чином, поєднання сторітелінгу та високої культури мовлення дозволяє викладачеві не лише ефективно передавати знання, а й розвивати в студентів комунікативні навички, критичне мислення, емпатію та культурну обізнаність, створюючи сприятливе середовище для навчання.

Список використаних джерел

1. Васьківська О. Є. Сторітелінг як інструмент соціальної журналістики. *Modern international relations: topical problems of theory and practice: collective monograph* / Faculty of International Relations of the National Aviation University; under general editorship of W. Welskop, Y. O. Voloshin. Lodz: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi, 2021. pp. 280-284.
2. Панченко Л. Ф. Цифровий сторітелінг в освіті дорослих: бар'єри та шляхи подолання. *Information Technologies and Learning Tools*. October 2020. № 79 (5). pp. 109-125.

Поліна ЯРОВА

ВПЛИВ СВІТОГЛЯДНОГО ВИХОВАННЯ ПАЦИФІЗМУ НА ПОДАЛЬШИЙ ПОЛІТИЧНИЙ І СУСПІЛЬНИЙ РОЗВИТОК НАЦІЇ

Актуальність. Питання впливу світоглядного виховання пацифізму на подальший політичний і суспільний розвиток нації є особливо важливим в сучасному світі. Вчитель несе відповідальність за розвиток нових поколінь, тож має використовувати дієві концепції в освітньому процесі. Дослідження спонукає до відшукування шляхів для забезпечення миру без виховання пацифізму в дітях.

Мета. Розглянути концепцію пацифізму та принципи освітнього процесу Емеріка Крюсе та Алена Еміль-Огюст Шартъє, проаналізувати пацифізм на історичних прикладах та розкрити справедливості як запоруку досягнення мети.

Виклад основного матеріалу. Пацифізм – концепція миру в усьому світі та зайняття нейтральної позиції між сторонами воєнної агресії. Люди, схильні до миротворчих поглядів, не розглядають насильство як запоруку для досягнення державних та особистісних цілей.